

Trường Chính sách Công và Quản lý Fulbright

Học kỳ Xuân 2018

KINH TẾ HỌC KHU VỰC CÔNG

Bài tập 2

Phân tích chính sách thuế

Ngày nộp: Thứ Hai, 26/3/2018

Câu 1. Cải cách thuế GTGT

Theo Bộ Tài chính, nhằm Bảo đảm nền tài chính quốc gia an toàn, bền vững trong quá trình cơ cấu lại ngân sách nhà nước, quản lý nợ công theo Nghị quyết số 07-NQ/TW của Bộ Chính trị và Nghị quyết số 25/2016/QH14 của Quốc hội; giảm bớt số lượng nhóm hàng hóa, dịch vụ không chịu thuế GTGT và nhóm chịu thuế suất 5% ở khâu trung gian để bảo đảm tính liên hoàn của thuế GTGT, doanh nghiệp được khấu trừ, hoàn thuế GTGT đầu vào qua đó giảm giá thành sản phẩm tiêu dùng cuối cùng; tháo gỡ khó khăn cho doanh nghiệp sản xuất trong nước, bảo đảm cạnh tranh bình đẳng với hàng hóa nhập khẩu cùng loại; phù hợp với thông lệ quốc tế, tạo điều kiện thuận lợi cho doanh nghiệp tham gia hội nhập kinh tế quốc tế; bảo đảm chính sách minh bạch, rõ ràng, tạo thuận lợi trong thực hiện, qua đó nâng cao hiệu quả quản lý thuế. Với những mục tiêu đó, Bộ Tài chính đề xuất 2 phương án cải cách thuế:

Phương án 1: Tăng từ 10% lên 12% kể từ ngày 01/01/2019.

Phương án 2: Tăng theo lộ trình lên 12% kể từ ngày 01/01/2019 và 14% từ ngày 01/01/2021.

- a. Dựa trên những hiểu biết và sự tìm hiểu của anh/chị, đâu là những trục trặc của hệ thống thuế GTGT hiện nay của Việt Nam?
- b. Theo anh/chị, các lập luận làm cơ sở đề xuất tăng thuế của Bộ Tài chính có thuyết phục không? Hãy phân tích ngắn gọn.
- c. Anh/chị hãy phân tích tính hiệu quả, công bằng và khả thi của các đề xuất tăng thuế của Bộ Tài chính. [Anh/chị nên có các số liệu kèm theo để chứng minh cho các lập luận của anh/chị.]
- d. Anh/chị ủng hộ phương án đề xuất nào của Bộ Tài chính? Anh/chị có đề xuất nào khác “tốt” không?

Câu 2. Thuế bảo vệ môi trường

Nửa cuối tháng 2 vừa qua, Bộ Tài chính đã đưa ra lấy ý kiến dự thảo việc tăng thuế bảo vệ môi trường, trong đó có việc tăng mạnh thuế bảo vệ môi trường với xăng dầu. Theo đó, Bộ Tài chính đề nghị tăng thuế bảo vệ môi trường với xăng từ 3.000 đồng/lít lên mức kịch khung cho phép là 4.000 đồng/lít, dầu diesel tăng mức thuế từ 1.500 đồng/lít lên mức trần 2.000 đồng/lít; dầu mazut, dầu nhòn tăng mức thuế từ 900 đồng/lít lên mức trần 2.000 đồng/lít; mỡ nhòn tăng mức thuế từ 900 đồng/kg lên mức trần 2.000 đồng/kg. Theo lý giải của Bộ Tài chính, lý do tăng thuế là vì mức thuế

nhập khẩu xăng dầu từ các nước đang được cắt giảm mạnh nên đã ảnh hưởng đến nguồn thu ngân sách, nhất là xăng dầu nhập từ Trung Quốc, Hàn Quốc. Tuy nhiên, riêng nhiên liệu bay vẫn giữ như hiện hành bởi đó đã là mức thuế trần theo khung quy định trong luật. Ngoài ra, thuế môi trường lên dầu hỏa cũng giữ nguyên bởi dầu hỏa là mặt hàng thiết yếu phục vụ cho đa số người nghèo, đồng bào dân tộc thiểu số ở vùng sâu, vùng xa.

- Anh/chị có đồng ý với đề xuất tăng thuế bảo vệ môi trường đi cùng với các lập luận của Bộ Tài chính không? Tại sao?
- Theo anh/chị, nếu đề xuất tăng thuế này được thông qua, ai sẽ là người chịu gánh nặng thuế bảo vệ môi trường này? Hãy phân tích.
- Anh/chị hãy sử dụng các tiêu chí khi đánh giá một sắc thuế “tốt” để phân tích đề xuất cải cách thuế này của Bộ Tài chính (tối đa không quá 1000 từ). [**Ghi chú:** Anh/chị cần tham khảo thêm các lập luận khác của Bộ Tài chính được dẫn lại trên các báo.]

Câu 3. Cải cách thuế thu nhập cá nhân

Theo quy định tại khoản 2 Điều 22 của Luật thuế TNCN thì Biểu thuế lũy tiến từng phần gồm 7 bậc với các mức thuế suất từ 5% đến 35%. Cụ thể như sau:

Bậc thuế	Phần thu nhập tính thuế/tháng (triệu đồng)	Thuế suất (%)
1	Đến 5	5
2	Trên 5 đến 10	10
3	Trên 10 đến 18	15
4	Trên 18 đến 32	20
5	Trên 32 đến 52	25
6	Trên 52 đến 80	30
7	Trên 80	35

Theo Bộ Tài chính, Biểu thuế lũy tiến từng phần hiện hành là không hợp lý dẫn đến nhiều vướng mắc, cụ thể:

- Quá nhiều bậc, giãn cách giữa ở các bậc thấp quá hẹp dễ dẫn đến nhảy bậc thuế khi tổng hợp thu nhập vào cuối năm làm tăng số thuế phải nộp, số lượng phải quyết toán thuế tăng một cách không cần thiết trong khi số thuế phải nộp thêm không nhiều.
- Thu nhập tính thuế ở từng bậc theo số lẻ dẫn đến khó nhớ, người nộp thuế khó khăn trong việc tự xác định số thuế phải nộp.
- Thực hiện Chiến lược cải cách thuế giai đoạn 2011 - 2020, Bộ Tài chính trình Chính phủ cho sửa đổi Biểu thuế lũy tiến từng phần theo hướng:
 - + Giảm số bậc thuế chỉ còn 5 bậc đồng thời quy định khoảng cách rộng ở các bậc thấp.
 - + Điều chỉnh thu nhập tính thuế ở từng bậc theo số chẵn.

Biểu thuế sửa đổi cụ thể như sau:

Bậc thuế	Phần thu nhập tính thuế/tháng (triệu đồng)	Thuế suất (%)
1	Đến 10	5
2	Trên 10 đến 30	10
3	Trên 30 đến 50	20
4	Trên 50 đến 80	28
5	Trên 80	35

- Anh/chị có đồng ý hay không đồng ý với lập luận của Bộ Tài chính về đề nghị điều chỉnh chính sách tính thuế thu nhập cá nhân? Hãy phân tích ý kiến của anh/chị.
- Qua hiểu biết và tìm hiểu của anh/chị, hệ thống thuế TNCN hiện hành của Việt Nam có những bất cập nào cần được đề xuất cải cách?

Câu 4. Thuế xổ số

Theo quy định tại khoản 1 Điều 15 Luật thuế TNCN thì thu nhập chịu thuế từ trúng thưởng là phần giá trị giải thưởng vượt trên 10 triệu đồng mà đối tượng nộp thuế nhận được theo từng lần trúng thưởng. Khoản 2 Điều 23 Luật thuế TNCN quy định thu nhập từ trúng thưởng nộp thuế theo mức thuế suất toàn phần 10%.

Theo Bộ Tài chính, từ khi Việt Nam xuất hình mô hình trả thưởng của xổ số Vietlott, có ý kiến cho rằng cần nghiên cứu để có quy định thu thuế TNCN đối với người trúng thưởng phù hợp hơn đối với loại hình này với lý do tỷ lệ đóng thuế ở Việt Nam quá ít so với những người trúng độc đắc ở Mỹ. Vì vậy, Bộ Tài chính trình Chính phủ cho sửa đổi thuế suất đối với thu nhập từ trúng thưởng như sau:

Bậc thuế	Thu nhập tính thuế (tỷ đồng)	Thuế suất (%)
1	Đến 5	10
2	Trên 5 đến 10	20
3	Trên 10	30

- Anh/chị có đồng ý với đề xuất này của Bộ Tài chính không? Hãy phân tích ý kiến của anh/chị.
- Theo anh/chị, đâu là ưu và nhược điểm của hệ thống thuế mới theo đề xuất của Bộ Tài chính?
- Có ý kiến cho rằng, bản thân xổ số đã tựa như một loại thuế đánh vào người nghèo. Nay khoản thuế thu nhập từ trúng xổ số lại tiếp tục đánh trên thu nhập của người nghèo. Như vậy là không công bằng. Anh/chị có đồng ý với ý kiến này không? Hãy phân tích.